

سید علی میرافزلی
شاعر و پژوهشگر
متولد ۱۳۴۸ - رفسنجان
لیسانس زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران (۱۳۷۳)
رفسنجان. صندوق پستی ۱۴۵ - ۷۷۱۷۵
پست الکترونیکی: alimirafzali@yahoo.com

♦ کتابها

- ۱۳۷۳ تقویم برگ‌های خزان. مجموعه شعر، تهران، نشر زلال
۱۳۸۲ رباعیات خیام در منابع کهن. تهران، مرکز نشر دانشگاهی
۱۳۸۳ گنجشک ناتمام. گزیده شعرهای کوتاه، تهران، نشر همسایه
۱۳۸۳ دیوان حیدر شیرازی. تصحیح و توضیح، تهران، نشر کازرونیه
۱۳۸۳ گوشه تماشا: رباعی از نیما تا امروز. تهران، نشر کازرونیه
۱۳۸۶ دارم به ساعت مچی‌ام فکر می‌کنم. مجموعه شعر، تهران، نشر نزدیک
۱۳۸۶ شاعران قدیم کرمان. تهران، نشر کازرونیه
۱۳۸۶ تمام ناتمامی‌ها. گزیده اشعار، تهران، نشر نکا
۱۳۸۹ رباعیات فکری مشهدی. تصحیح، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی
۱۳۸۹ خواب گنجشکها. مجموعه شعرهای نیمایی، تهران، انجمن شاعران ایران
۱۳۹۰ مونس الاحباب. مروارید کرمانی، تصحیح، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی
۱۳۹۰ شش دفتر (مجموعه اشعار محسن پزشکیان)، مقدمه و ویرایش، با همکاری عمادالدین شیخ حکمای، تهران، فرهنگستان زبان و ادب فارسی
۱۳۹۱ هشت چارانه (گزیده رباعی‌های جلیل صفربیگی). مقدمه و انتخاب، تهران، فصل پنجم
۱۳۹۱ در آستانه تازه شدن (۱۰۰ رباعی امروز). مشهد، سپیده باوران
۱۳۹۱ آهسته خوانی. مجموعه شعرهای کوتاه. کرمان، نشر نون
۱۳۹۲ به همین کوتاهی: از رباعی تا شعر کوتاه. مجموعه مقاله و نقد و گفتگو. کرمان، نشر نون
۱۳۹۴ مرا می‌نویسی. مجموعه شعر کوتاه. کرمان، نشر نون
۱۳۹۴ جنگ رباعی (بازیابی و تصحیح رباعیات کهن پارسی). تهران، نشر سخن
۱۳۹۵ خلاصه‌اشعار و زبده‌الافکار (بخش یزد و کرمان). تصحیح، تهران، انتشارات میراث مکتوب

♦ معرفی کتابها

- تقویم برگ‌های خزان. مجموعه شعر، تهران، نشر زلال، ۱۳۷۳، ۱۰۳ ص، ۵۵۰۰ نسخه، ۱۲۰۰ ریال
اولین کتاب من که با پایمردی و پیگیری مرحوم قیصر امین‌پور چاپ شد، در بردارنده ۱۷ شعر نو، ۵۰ شعر کوتاه نیمایی، و ۱۱ غزل است که در فاصله سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۱ گفته شده‌اند. بر این کتاب یادداشتی در ۲۶ دی ۱۳۷۴ در صفحه «بشنو از نی» روزنامه اطلاعات به چاپ رسید و آقای رضا اسماعیلی آن را در سال ۱۳۷۴ مورد نقد و بررسی قرار داد (باز چاپ آن در کتاب «از کلاغ تا کیبوتر»، ۱۳۸۷).

- رباعیات خیام در منابع کهن. تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۲، ۳۸۸ ص، ۹۶ تصویر، ۲۵۰۰ نسخه، ۴۰۰۰۰ ریال

این کتاب، حاصل ده سال تلاش مستمر من در حوزه خیام‌پژوهی است و در آن، ۱۲۰ رباعی خیام از ۲۸ منبع کهن (از قرن هفتم تا اوایل قرن نهم هجری) گرد آمده است. «رباعیات خیام در منابع کهن» در اغلب پژوهش‌های مربوط به رباعیات خیام مورد استناد قرار گرفته و آقایان جواد بشری (۱۳۸۴)، کتاب ماه کلیات) و علیرضا نکاوتی قراکزلو (۱۳۸۹)، گزارش میراث) مقالاتی در مورد آن نوشته‌اند.

- گنجشک ناتمام. گزیده شعرهای کوتاه، تهران، نشر همسایه، ۱۳۸۳، ۹۶ ص، ۱۲۰۰ نسخه، ۱۲۰۰۰ ریال

این مجموعه حاوی ۱۶۱ شعر کوتاه من مربوط به سال‌های ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۴ است که در چهار بخش سامان یافته است: با خاطرات ساحل و دریا (۲۱ شعر کوتاه نیمایی در وزن رباعی)، در نیمروز باغ (بازسرایی ۷۶ شعر کوتاه ژاپنی)، بین تنهایی من (۴۴ شعر کوتاه که از کتاب اول من به این کتاب منتقل شده‌اند) و ابری کنار پنجره (۲۰ رباعی و سه گانی). این مجموعه در شهریور ماه سال ۱۳۸۳ در خانه شاعران توسط عبدالجبار کاکایی و علی عبداللهی مورد نقد و بررسی گرفت و گزارش آن در روزنامه همشهری مورخ ۱۵ شهریور همان سال چاپ شد. همچنین سیروس نوزری در کتاب «کوتاه سرایی» (تهران، ۱۳۸۸)، شعرهای کوتاه آن را مورد ارزیابی قرار داد. «گنجشک ناتمام» در سال ۱۳۸۴ به عنوان کتاب سال کرمان در بخش شعر (مشترکاً با مجموعه شعر «مگر سکوت خداوند» محمد شریفی) معرفی شد. محمد علی سپانلو، یادداشت کوتاهی بر این مجموعه در فصل‌نامه «گوهران» نگاشت که در کتاب «دیده‌بان خواب زده» (تهران، انتشارات نیلوفر، ۱۳۹۱) تجدید چاپ شده است.

- **گوشه تماشا: رباعی از نیما تا امروز.** تهران، نشر کازرونیه، ۱۳۸۳، ۳۱۸ ص، ۲۰۰۰ نسخه، ۲۷۰۰۰ ریال
این کتاب به بررسی جریان رباعی امروز از زمان نیما یوشیج تا آغاز دهه هشتاد (۱۳۰۰ تا ۱۳۸۰) اختصاص دارد و و علاوه بر گزارش تاریخی این جریان، گزیده رباعیات ۱۹۲ شاعر معاصر را عرضه کرده است. این اولین اهتمام جدی در معرفی رباعی امروز است.

- **دیوان حیدر شیرازی.** تصحیح و توضیح، تهران، نشر کازرونیه، ۱۳۸۳، ۲۲۲ ص، ۲۰۰۰ نسخه، ۱۹۰۰۰ ریال
حیدر شیرازی از شاعران همعصر حافظ است که در شیراز و یزد می‌زیست و مجموعه‌ای از اشعار او شامل قصاید و غزلیاتش به نام «مونس الارواح» باقی مانده و نسخه یگانه آن که در سال ۸۸۱ ق کتابت شده، در کتابخانه موزه بریتانیا نگهداری می‌شود. وی شاعری گمنام بود و با خواجه کرمانی و حافظ مرادات ادبی داشت و دو فقره از غزلیات او اشتبهاً به دیوان حافظ وارد شده است. بر این کتاب، سه نقد جداگانه توسط آقایان محمد ابراهیم نسب (جهان کتاب)، محسن ذاکر الحسینی (نامه فرهنگستان) و جواد بشری (آینه پژوهش) منتشر شده است. تصویر دستنویس کتاب، به تمامی در پایان کتاب درج شده است.

- **دارم به ساعت مچم فکر می‌کنم.** مجموعه شعر، تهران، نشر نزدیک، ۱۳۸۶، ۱۱۸ ص، ۲۲۰۰ نسخه، ۲۶۰۰۰ ریال
سومین مجموعه شعر من، شعرهای نیمایی و غزل‌های مربوط به سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۵ را عرضه می‌دارد. کتاب، ۵۲ شعر دارد که اغلب درون‌مایه‌ای عاشقانه دارند و سه نقد بر آن توسط آقایان محمد شریفی (بام کویر)، آرش شفاعی (جام جم) و سیامک بهرام‌پرور (همشهری) نوشته شده است.

- **شاعران قدیم کرمان.** پژوهش، تهران، نشر کازرونیه، ۱۳۸۶، ۶۷۷ ص، ۲۰۰۰ نسخه، ۶۲۰۰۰ ریال
در این کتاب، گزارش زندگی و اشعار بجا مانده از ۲۶ شاعر قدیمی کرمان که در فاصله قرن ششم تا اوایل قرن نهم هجری می‌زیسته‌اند، درج شده است. نیمی از شاعران این کتاب برای اولین بار، به ادبیات فارسی معرفی شده‌اند و اشعار آنها از مجموعه‌ها و جُنگ‌های خطی استخراج و احیا شده است. آقایان حسین مسرت و علی صفری آق‌قلعه این کتاب را جداگانه در نشریه «گزارش میراث» معرفی کرده‌اند و مرحوم ایرج افشار متنی تأییدگونه در معرفی آن در مجله «بخارا» نوشته است. فرزند ضیایی حبیب‌آبادی بر مبنای این کتاب، در مقاله‌ای به مقایسه اشعار شاعران قدیم کرمان و حافظ پرداخته است (۱۳۸۹، کتاب ماه ادبیات).

- **تمام ناتمامی‌ها.** گزیده اشعار، تهران، نشر تکا، ۱۳۸۶، ۲۹۴ ص، ۳۰۰۰ نسخه، ۳۰۰۰۰ ریال
این گزیده، شامل منتخب اشعار من از ۱۳۶۷ تا ۱۳۸۶ است. و علاوه بر اشعار مندرج در مجموعه‌های چاپ شده قبلی، تعدادی از شعرهای نیمایی، غزل‌ها، شعر کوتاه و طنزواره‌های چاپ نشده را نیز در بر دارد. چاپ سوم این کتاب، در ۲۰۰۰ نسخه در سال ۱۳۸۸ منتشر شد.

- **رباعیات فکری مشهدی.** تصحیح و توضیح، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹، ۱۷۵ ص، ۱۰۰۰ نسخه، ۳۵۰۰۰ ریال
سید محمد جامه‌باف مشهدی متخلص به فکری و مشهور به «میر رباعی» از شاعران رباعی‌سرای دوره صفوی است که در سال ۹۶۹ هجری به هند کوچید و به دربار اکبر شاه گورکانی پیوست و پس از بازگشت به ایران در سال ۹۷۳ هجری درگذشت. از وی ۳۵۲ رباعی به جای مانده که نگارنده آنها را بر مبنای ۵ دستنویس (یک نسخه اصلی و چهار نسخه کمکی) تصحیح کرده است. علی صفری آق‌قلعه این کتاب را در «گزارش میراث» معرفی کرده است.

- **خواب گنجشک‌ها**. مجموعه شعر، تهران، انجمن شاعران ایران، ۱۳۸۹، ۱۲۱ ص، ۱۱۰۰ نسخه، ۴۰۰۰۰ ریال
این مجموعه، در بردارنده ۵۴ شعر نیمایی متعلق به سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹ است. جلسه نقد و بررسی این کتاب
با حضور آقایان احمد نادمی و محمدرضا ترکی در شهریور ماه ۱۳۹۰ در سرای اهل قلم برگزار و گزارش کامل
آن، روز ۱۶ شهریور ۹۰ در سایت خبرگزاری کتاب ایران درج شد.

- **مونس الاحباب**. بیانی کرمانی، تصحیح و توضیح، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۰، ۲۰۹ ص،
۱۰۰۰ نسخه، ۴۰۰۰۰ ریال

این کتاب، مجموعه‌ای است از ۱۸۳ رباعی خواجه شهاب الدین عبدالله مروارید کرمانی متخلص به بیانی (۸۶۵ تا
۹۲۲ ق) که در فاصله سال‌های ۹۱۱ تا ۹۱۳ گرد آمده و به ابن حسین میرزا فرزند سلطان حسین باقرا تقدیم شده
است. مؤلف، شاعر و منشی و نوازنده و خوشنویس دربار سلطان حسین باقرا بود و در هرات می‌زیست و شاعران
آن روزگار در خانه او جمع می‌شدند و اشعار خود را عرضه می‌کردند. منشآت او به نام «شرفنامه» در سال
۱۹۵۱ میلادی توسط هانس روبرت رویمر تصحیح و ترجمه شده و در شهر ویسبادن به چاپ رسیده است. تصحیح
رباعیات او بر مبنای چهار دستنویس صورت گرفته و در ضمائم کتاب، ۴۲۰ بیت از اشعار پراکنده او شامل
رباعی، قصیده و غزل درج شده است. تعدادی از رباعیات بیانی کرمانی در منابع متأخر به ابوسعید ابوالخیر و بابا
افضل کاشانی نسبت یافته است.

- **شش دفتر** (مجموعه اشعار محسن پزشکیان)، گردآوری و مقدمه، با همکاری عمادالدین شیخ الحکامی، تهران،
فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ۱۳۹۰، ۵۲۰ ص، ۱۰۰۰ نسخه، ۱۶۵۰۰۰ ریال

مرحوم پزشکیان (۱۳۲۶ - ۱۳۵۸ ش) از شاعران بنحاق فراموش شده دهه چهل و پنجاه است که در قالب‌های
نیمایی و سنتی (غزل و مثنوی و رباعی) اشعار ارزنده‌ای خلق کرده و به دلیل مرگ غیرمترقبه در سال‌های اولیه
انقلاب و عدم انتشار شعرهایش تا به امروز، جایگاهش به درستی شناخته نشده است. وی در سال‌های حکومت
پهلوی، شاعری مبارز و معترض محسوب می‌شد و تأثیر شعرهایش بر جمعی از شاعران کازرون و بوشهر،
انکار ناپذیر است. بخصوص مرحوم نصرالله مردانی تحت تأثیر غزل‌های نو پزشکیان، به سرودن غزل روی
آورد و نامش را در میان احیا کنندگان غزل در دهه شصت به ثبت رسانید. غزل‌های محلی مرحوم پزشکیان به
گوش کازرونی، از تازگی و استحکام زبانی خاصی برخوردار است و در ذهن مردم آن سامان ماندگار شده است.
شش دفتر اشعار مرحوم پزشکیان به همت دوست عزیزم عمادالدین شیخ الحکامی با مشارکت اینجانب و مقدمه‌ای
در شناخت شعر او فراهم شده است. در مقدمه کتاب، در مورد سیر تحول زبان و اندیشه مرحوم پزشکیان سخن
گفته‌ام.

- **هشت چارانه** (گزیده رباعی‌های جلیل صفربیگی). مقدمه و انتخاب. تهران، فصل پنجم، ۱۳۹۱، ۹۵ ص، ۱۱۰۰
نسخه، ۳۳۰۰۰ ریال

جلیل صفربیگی از چهره‌های شاخص رباعی امروز به شمار می‌رود و تا کنون هشت دفتر از رباعیات او منتشر
شده است. به پیشنهاد شاعر و ناشر، منتخبی از رباعیات هشت دفتر او به همراه مقدمه‌ای در شناخت شعر او توسط
بنده فراهم آمده و تحت عنوان «**هشت چارانه**» عرضه شده است. «چارانه» نامی است که دکتر میرجلال‌الدین
کزازی بر رباعی نهاده است. نکته جالب اینجاست که ایرانیان از این قالب کهن پارسی با لفظ عربی «رباعی» یاد
می‌کنند و عرب‌ها آن را با نام پارسی‌اش «دو بیت» می‌نامند! کتاب در هنگام اخذ مجوز دچار تنگ‌نظری بررسان
اداره کتاب شد و بعضی رباعیات شاعر که پیشتر مجوز نشر گرفته بود، از مقدمه و متن کنار گذاشته شد.

- **در آستانه تازه شدن** (۱۰۰ رباعی امروز). مشهد، سپیده‌باوران، ۱۳۹۱، ۱۰۲ ص، ۲۲۰۰ نسخه، ۳۳۰۰۰ ریال
در سال‌های اخیر توجه جامعه ادبی به اقسام شعر کوتاه علی‌الخصوص رباعی به نحو چشمگیری فزونی یافته
است. تدوین گزیده‌ای از رباعیات سه دهه اخیر، در پاسخ به همین نیاز و به سفارش مدیر انتشارات سپیده‌باوران
مشهد در سلسله کتاب‌های صد تایی آن انتشارات صورت گرفت. این گزینه، در بردارنده ۱۰۰ رباعی از حدود ۶۰
شاعر امروز است و با مقدمه‌ای موجز و مختصر در شناخت و بررسی رباعی سه دهه گذشته همراه است. انتخاب
اولیه مشتمل بر ۴۰۰ رباعی بود و در چند نوبت پالایش، به رقم فعلی رسید. الزام به عدد ۱۰۰، برای نگارنده
بسیار سخت بود و مجبور شدم پاره‌ای از رباعیات زیبا و اثرگذار را کنار بگذارم. مبنای کار بر این بود که از هر
شاعر بیش از پنج رباعی انتخاب نشود.

- **آهسته خوانی** (مجموعه شعرهای کوتاه). کرمان، نشر نون، ۱۳۹۱، ۱۲۰ صفحه، ۱۱۰۰ نسخه، ۶۵۰۰۰ ریال

دومین مجموعه مستقل شعرهای کوتاه شاعر، در بردارنده ۲۳۰ شعر کوتاه است که طی سه چهار سال اخیر سروده شده و در فضای وب مورد اقبال خوانندگان قرار گرفته و با نام و بدون نام شاعر بارها باز نشر شده است. این شعرها، اغلب مضمون عاشقانه و گاه اجتماعی دارند و از میان حدود ۸۰۰ شعر کوتاه شاعر گزینش شده‌اند. شعرهای کوتاه این مجموعه در رده شعرهای کوتاه نیمایی جای می‌گیرند و عناصر طبیعی حضور چشمگیری در تصویرها و فضا سازی شعرهای این مجموعه دارد. چاپ دوم این کتاب در سال ۱۳۹۲ منتشر شد.

- **به همین کوتاهی: از رباعی تا شعر کوتاه** (مجموعه مقاله، نقد و گفتگو). کرمان، نشر نون، ۱۳۹۲، ۳۰۴ صفحه، ۱۱۰۰ نسخه، ۶۰۰۰۰ ریال

شعر کوتاه فارسی، هم از پشتوانه يك سنت غني و دراز دامن - در ادبیات رسمي و فرهنگ شفاهي - بر خوردار است و هم با اقتضاي زمانه همراهي دارد و خود را با شتاب و شیوه دنياي جديد سازگار کرده است. بعضي قالب‌هاي كهن شعر فارسي مثل رباعي، در عصر حاضر همچنان به حضور و حیات خود ادامه داده‌اند و اشعار کوتاه متعلق به ادبیات عامیانه و بومی سرودهای کوتاه نیز به رغم تسلط فرهنگ شهری، به دلیل صمیمیت زبان و غنای عاطفی و تصویری‌شان همچنان خوانندگان و خوانندگان خودشان را حفظ کرده‌اند. کتاب حاضر، در قالب مقالات جداگانه، به بررسی گونه‌های مختلف شعر کوتاه از گذشته تا امروز می‌پردازد؛ از رباعیات خیام و عطار گرفته تا شعرهای کوتاهی که در سال‌های اخیر منتشر شده است؛ و نیم نگاهی هم به نقد و معرفی جریان جهانی شعر کوتاه از رهگذر ترجمه‌های صورت گرفته دارد. این مقالات، از سال ۱۳۷۵ تا امروز، در نشریات مختلف به چاپ رسیده است و باز نشر آنها در قالب کتاب، می‌تواند به شناخت شعر کوتاه فارسی و چالش‌ها و مسایل آن و جریان مسلطی که امروزه مورد اقبال نسل جوان قرار گرفته است، کمک کند. **به همین کوتاهی**، در سه فصل تنظیم شده و در بردارنده ده مقاله، ۱۱ نقد و بررسی و سه گفتگو می‌باشد.

- **مرا می‌نویسی** (مجموعه شعر کوتاه). کرمان، نشر نون، ۱۳۹۴، ۸۸ صفحه، ۱۱۰۰ نسخه، ۸۰۰۰۰ ریال
کتاب در بردارنده ۱۵۷ شعر کوتاه نیمایی است که در فاصله زمستان ۹۱ تا پاییز ۹۳ سروده و پیش از این اغلب آنها در وبلاگ «اسپریچو» منتشر شده‌اند. زبان و فضای شعرهای این مجموعه را کمابیش می‌توان در ادامه مجموعه «آهسته خوانی» دانست. جز آنکه نگاه اجتماعی شاعر در این مجموعه پر رنگتر و برخورد او با مقوله عشق، از ژرفای بیشتری برخوردار است. **مرا می‌نویسی** هفتمین مجموعه شعر میرافضلی و سومین دفتر مستقل کارهای کوتاه اوست.

- **جنگ رباعی**: بازیابی و تصحیح رباعیات کهن پارسی، تهران، انتشارات سخن، ۱۳۹۴، ۸۷۶ ص، ۱۱۰۰ نسخه، ۶۵۰۰۰ ریال

این کتاب، در بردارنده ۴۲۰۰ رباعی کهن پارسی از ۳۵ شاعر معروف و گمنام از سده ششم تا یازدهم هجری است. نیمی از رباعیات این کتاب برای اولین بار است که چاپ می‌شود و مابقی رباعیات نیز تصحیحات جدید از رباعیاتی است که قبلاً به چاپ رسیده است.

در این دفتر، رباعیات نویافته و چاپ نشده‌ای از سنایی غزنوی، عثمان مختاری، امیر معزی نیشابوری، انوری، اثیر اخسیکتی، امامی هروی، سلمان ساوجی، صوفی املی و محمد سعید تنهای قمی جای گرفته است. ۲۳۵ رباعی نویافته سنایی غزنوی، رهاورد مغتومی برای عرصه رباعی پژوهی و سنایی پژوهی است. ۱۵۹ رباعی نویافته انوری نیز که بر مبنای چهار دستنویس کهن دیوان انوری و هفت جنگ و تذکره فراهم آمده، از دیگر بخش‌های این کتاب است. از امیر معزی شاعر قرن ششم، در دیوان چاپی تنها ۱۷۷ رباعی دیده می‌شود. در «جنگ رباعی» ۵۰۵ رباعی معزی گردآوری و تصحیح شده که ۳۲۸ رباعی بیش از نسخه چاپی دارد.

بخشی از «جنگ رباعی» به گردآوری رباعیات عایشه مقریه، بابا افضل کاشانی، سایل نهاوندی، صوفی کرمانی، مظفر حسین کاشانی، پیامی کرمانی، حقی خوانساری، نذری قمشه‌ای و میرصابر اصفهانی اختصاص دارد. این رباعیات بر مبنای جنگ‌های خطی و تذکره‌های چاپ نشده و تعدادی از منابع چاپی فراهم آمده است. عایشه مقریه بعد از مهستی گنجوی از نام‌ورترین زنان رباعی‌گوی پارسی است و در قرن ششم هجری می‌زیست. در این دفتر برای اولین بار، ۴۴ رباعی او بر مبنای ۱۵ منبع خطی و چاپی عرضه شده است. همچنین ۷۳ رباعی که در این کتاب به اسم بابا افضل کاشانی گرد آمده، قدیمترین اسناد رباعی‌گویی این حکیم پُر آوازه قرن ششم و هفتم هجری است و از لحاظ صحت استناد، بر همه چاپ‌های پیشین مزیت دارد.

علاوه بر این، رباعیات موجود در دواوین اشرفی سمرقندی، پوربهاء جامی، سید عضد یزدی، سید جلال عضد یزدی، جلال خوافی، روح عطار شیرازی، کمال‌الدین کاشانی، کاتبی ترشیزی، شیخی طبسی، امیدی تهرانی، موالی تونی، محوی همدانی، نظام دستغیب شیرازی و غیاث حلوانی شیرازی بر مبنای یک یا چند دستنویس تصحیح یا باز تصحیح شده است. دیوان اغلب این شاعران تا کنون به چاپ نرسیده و دسترسی محققان تاریخ رباعی

فارسی به رباعیات ایشان، موجب گشایش در عرصه رباعی‌پژوهی می‌گردد. از جمله این رباعیات، ۵۳۷ رباعی محوی همدانی است که از رباعی‌گویان صاحب سبک دوره صفوی به شمار می‌رود و رباعیات او برای اولین بار بر مبنای پنج نسخه اصلی و هشت نسخه کمکی تصحیح شده است.

گزیده‌ای از رباعیات عطار نیشابوری و اوحدالدین کرمانی نیز بر مبنای دو دستنویس کهن در این دفتر گنجانده شده است. «اختیارات مختارنامه»، قدیم‌ترین گزیده رباعیات عطار به شمار می‌رود و مشتمل بر ۱۶۸ رباعی است و در قرن هشتم فراهم آمده است. ۳۹۸ رباعی اوحدالدین کرمانی نیز که توسط امین الدین حاج بله از میان حدود ۲۰۰۰ رباعی این عارف رباعی‌گوی اختیار شده، سند با ارزشی از اقبال حلقه‌های تصوف به رباعیات اوحد کرمانی است. این گزیده را ابوالمجد تبریزی در سال ۷۲۱ هجری در «سفینه تبریز» کتابت کرده است.

بیشترین رباعیات این مجموعه به اثر اخسیکتی اختصاص دارد. اثر از شاعران معروف قرن ششم هجری و از اقران خاقانی، مجیر بیلقانی و جمال‌الدین اصفهانی است. دیوان او که در سال ۱۳۳۷ به چاپ رسیده، فقط در بردارنده ۶۷ رباعی است. در مجموعه حاضر، ۶۵۸ رباعی اثر بر مبنای چند دستنویس معتبر عرضه شده است. پاره‌ای از این رباعیات، جزو بهترین رباعیات زبان فارسی است و مابقی نیز در شناخت تاریخ رباعی و تحولات زبان و تعیین گوینده رباعیات ناشناخته متون فارسی اهمیت بسیار دارد.

نگارنده، در گردآوری و تدوین رباعیات این کتاب، از ۱۲۰ نسخه خطی و ۱۸۰ نسخه چاپی مدد گرفته است و بنا دارد دفتر دیگری از رباعیات کهن فارسی را در مجموعه‌ای دیگر فراهم آورد.

- خلاصه الأشعار و زبدة الافکار (بخش یزد و کرمان و نواحی آن)، تهران، انتشارات نیراث مکتوب، با همکاری دانشگاه شهید باهنر کرمان و مؤسسه فرهنگی هنری مفرغ، ۱۳۹۵، ۴۲۰ ص، ۵۰۰ نسخه، ۴۲۰۰۰ ریال

تذکره خلاصه الأشعار، در کنار عرفات العاشقین و تذکره نصرآبادی، از تذکره‌های مهم دوره صفوی است و در یک مقدمه، چهار رکن و یک خاتمه بنیان یافته است. بخش خاتمه خلاصه الأشعار به شاعران هم عصر مؤلف در قرن دهم و ابتدای قرن یازدهم اختصاص دارد و مشتمل بر ۱۲ اصل است.

اصل هشتم خاتمه خلاصه الأشعار، ویژه شاعران یزد و کرمان و نواحی آن است و سرگذشت و نمونه شعر ۴۰ شاعر با حدود ۷۴۰۰ بیت شعر در این دفتر درج شده است. بخش نخست این دفتر، به شاعران یزد و ابرقوه و زواره و اردستان می‌پردازد و بخش دوم، مخصوص شاعران کرمان و سیستان و نواحی هند و افغانستان است.

تقی کاشانی، معروف به میر تذکره، چهل سال بر سر گردآوری این تذکره وقت گذاشته و ویرایش نهایی آن را در سال ۱۰۱۶ هجری قمری به پایان برده است. کاشانی در فاصله سال‌های ۹۸۱ تا ۱۰۱۳ قمری مشغول گردآوری و تدوین احوال و اشعار شاعران بخش یزد و کرمان و نواحی سیستان و هندوستان بوده است.

اهمیت این تذکره در ذکر نام و شعر شاعران فراموش شده دیار یزد و کرمان است و می‌تواند ما را در شناخت و تدوین تاریخ ادبیات محلی این دو منطقه یاری رساند. در مورد شاعران شناخته شده و صاحب دیوان هم، بعضی از اشعاری که در این تذکره آمده، در دیوان‌های چاپی نیست. ضمن اینکه، دستنویس این تذکره که در سال ۱۰۱۳ هجری کتابت شده، بر اغلب دستنویس‌های دواوین شعرائی مثل وحشی بافقی، فیضی دکنی و سنجر کاشانی مقدم است.

تصحیح کتاب بر مبنای یک دستنویس اصلی و شش نسخه کمکی صورت گرفته است. نسخه اساس این تصحیح، دستنویس متعلق به کتابخانه شخصی ادیب برومند است که ۱۲۴۳ برگ دارد و ظاهراً محمد شرف ابن نظام کاشانی، خواهر زاده مؤلف که کاتب خاص او بوده، آن را در حوالی سال ۱۰۱۳ ق کتابت کرده است.

کتاب، مقدمه‌ای در شناخت ویژگی‌های این بخش تذکره و بیان روش کار دارد و یادداشت‌هایی در مورد شاعران کتاب و فهرست اشخاص، کتاب‌ها و جای‌ها در انتهای کتاب جای گرفته است.

◆ مقالات و یادداشت‌ها

- ۱۳۶۹ «زین قصه دراز: حرفهایی دیگر در مورد تأثیر پیشینیان بر حافظ»، *نشر دانش*، سال ۱۰، ش ۴، خرداد و تیر ۱۳۶۹، ص ۲۶-۱۸ (بخش نخست)؛ ش ۵، مرداد و شهریور ۱۳۶۹، ص ۴۴-۳۴ (بخش دوم)
- ۱۳۷۲ «رباعیات خیام در شش جنگ کهن فارسی»، *معارف*، دوره ۱۰، ش ۲-۳، مرداد-اسفند ۱۳۷۲، ص ۳-۲۰
- ۱۳۷۴ «دورست ره تا آفتاب: نقدي در باب تصحيح ديوان ركن‌الدين قمي»، *نشر دانش*، سال ۱۵، ش ۴، خرداد و تیر ۱۳۷۴، ص ۳۹-۳۴
- ۱۳۷۴ «رباعیات اصیل خیام کدام است؟»، *نشر دانش*، سال ۱۵، ش ۵، مرداد و شهریور ۱۳۷۴، ص ۱۴-۶
- ۱۳۷۵ «نگاهی به کتاب سیر رباعی در شعر فارسی»، *معارف*، دوره ۱۳، ش ۳، آذر-اسفند ۱۳۷۵، ص ۲۹-۳
- ۱۳۷۵ «پارسی و رباعی: نگرشی به پیوند میان رباعی و فهلویات»، *شعر*، سال ۴، ش ۲۱، بهار ۱۳۷۵، ص ۱۹-۸
- ۱۳۷۶ «بررسی نزهة المجالس»، *معارف*، دوره ۱۴، ش ۱، فروردین-تیر ۱۳۷۶، ص ۱۴۷-۹۰ (بخش نخست)؛ ش ۲، مرداد-آبان ۱۳۷۶، ص ۱۸۰-۱۳۵ (بخش دوم)
- ۱۳۷۶ «مروارید کرمانی و رباعیات سرگردان»، *معارف*، دوره ۱۴، ش ۳، آذر-اسفند ۱۳۷۶، ص ۳۶-۲۴
- ۱۳۷۷ «ابوسعید ابوالخیر و رباعیات دوره صفوی»، *معارف*، دوره ۱۵، ش ۳، آذر-اسفند ۱۳۷۷، ص ۶۵-۴۲
- ۱۳۷۸ «صادق هدایت و ترانه‌های خیام»، *نشر دانش*، سال ۱۶، ش ۱، بهار ۱۳۷۸، ص ۳۹-۲۷
- ۱۳۷۸ «کارنامه خیام پژوهی در سال ۱۳۷۷»، *نشر دانش*، سال ۱۶، ش ۲، تابستان ۱۳۷۸، ص ۴۱-۳۳
- ۱۳۷۹ «آیا مختارنامه از عطار است؟»، *نشر دانش*، سال ۱۷، ش ۱، بهار ۱۳۷۹، ص ۴۳-۳۲
- ۱۳۷۹ «رباعیات اوحدالدین کرمانی در کهنترین منابع»، *معارف*، دوره ۱۷، ش ۱، فروردین-تیر ۱۳۷۹، ص ۸۹-۵۳
- ۱۳۷۹ «بیانی کرمانی: شهاب‌الدین عبدالله مروارید»، *دانشنامه جهان اسلام*، ج ۵، ۱۳۷۹، ص ۵۴-۵۳
- ۱۳۷۹ «چند فهلوی ناشناخته»، *مجله زبان‌شناسی*، سال ۱۵، ش ۱، بهار-تابستان ۱۳۷۹، ص ۲۰-۱۸
- ۱۳۸۰ «اوحدالدین کرمانی، اخی اورن، فاطمه باجی»، *نشر دانش*، سال ۱۸، ش ۱، بهار ۱۳۸۰، ص ۴۶-۴۰
- ۱۳۸۰ «در وطنی بینواتر از غربت: چکامه‌ای نویافته از افضل‌الدین کرمانی»، *معارف*، دوره ۱۸، ش ۱، فروردین-تیر ۱۳۸۰، ص ۴۰-۲۵
- ۱۳۸۰ «رباعیات خیام: نسخه خطی مورخ ۷۹۰ ق»، *نامه بهارستان*، سال ۲، ش ۲، پاییز-زمستان ۱۳۸۰، ص ۱۹۲
- ۱۳۸۰ «رونق دوبیتی در دوره صفوی»، *معارف*، دوره ۱۸، ش ۲، مرداد-آبان ۱۳۸۰، ص ۴۴-۲۹
- ۱۳۸۰ «هر کس به قدر همت خود خانه ساخته: نقدي بر کتاب هزار مثل جیرفتی»، *فصلنامه کرمان*، سال ۱۱، ش ۴۲-۴۱، تابستان-پاییز ۱۳۸۰، ص ۴۹-۴۶ (امیر علوی)
- ۱۳۸۱ «رباعی، از نیما تا بعد: مروری بر جریان رباعی از ۱۳۰۰ تا ۱۳۸۰ ش»، *نشر دانش*، سال ۱۹، ش ۱، بهار ۱۳۸۱، ص ۵۲-۴۷
- ۱۳۸۱ «این کار به سرسری بسر می‌نشود: نقدي بر تصحيح ديوان رباعيات اوحدالدين کرمانی»، *نشر دانش*، سال ۱۹، ش ۲، تابستان ۱۳۸۱، ص ۴۰-۳۳
- ۱۳۸۱ «ترجمه فرانسوی صد و یک رباعی منسوب به خیام»، *نشر دانش*، سال ۱۹، ش ۲، تابستان ۱۳۸۱، ص ۵۶-۵۴
- ۱۳۸۱ «خوب است ولی بهتر ازین بایستی: نقد تصحيح ديوان ظهيرالدين فاريابي»، *نشر دانش*، سال ۱۹، ش ۳، پاییز ۱۳۸۱، ص ۵۲-۴۵
- ۱۳۸۱ «رباعیات خیام در سفینه تبریز»، *نشر دانش*، سال ۱۹، ش ۴، زمستان ۱۳۸۱، ص ۳۵-۳۳
- ۱۳۸۱ «قاضی نظام‌الدین اصفهانی و رباعیات او»، *معارف*، دوره ۱۹، ش ۲، مرداد-آبان ۱۳۸۱، ص ۲۵-۳
- ۱۳۸۲ «ضرب المثلهای و کلمات عامیانه رفسنجان؛ کاری ناتمام در واژه‌نگاری و مثل‌نگاری گویش رفسنجان»، *بانگ جرس*، ش ۲۴، ۲۴ فروردین ۱۳۸۲، ص ۴ (امیر علوی)
- ۱۳۸۲ «دو شاعر همعصر: حافظ و حیدر شیرازی»، *نشر دانش*، سال ۲۰، ش ۳، پاییز ۱۳۸۲، ص ۱۷-۱۰
- ۱۳۸۲ «مقایسه رباعیات دو مجموعه کهن: خلاصه الاشعار ابوالمجد تبریزی و نزهة المجالس شروانی»، *نشر دانش*، سال ۲۰، ش ۴، زمستان ۱۳۸۲، ص ۴۲-۳۶
- ۱۳۸۲ «روایتی اصیل از دیوان زکی مراغی شاعر سده ششم هجری»، *نامه بهارستان*، سال ۴، ش ۲-۱، بهار-زمستان ۱۳۸۲، ص ۲۰۴-۱۹۵
- ۱۳۸۲ «ترجمه شعرهای کوتاه ژاپنی در ایران»، *چشمه*، ش ۲، تابستان ۱۳۸۲، ص ۵۵-۵۳
- ۱۳۸۳ «هایگا: همزیستی فرخنده دو دنیای هنری»، کانیهارو شیمیزو (ترجمه)، *چشمه*، ش ۴، تیر ۱۳۸۳، ص ۵۴-۵۲

- ۱۳۸۴ «پاسخی به يك نقد شتابزده»، *جهان كتاب*، سال دهم، ش ۴، مرداد ۱۳۸۴، ص ۲۷
- ۱۳۸۴ «اوحالدین کرمانی»، *چشمه*، ش ۵، تابستان ۱۳۸۴، ص ۲۷ - ۲۹
- ۱۳۸۴ «افسوس که بی‌فایده فرسوده شدیم: نقدي بر کتاب *خیام‌نامه* محمدرضا قنبري»، *خردنامه همشهری*، ش ۱: اسفند ۱۳۸۴، ص ۸۰ - ۸۱
- ۱۳۸۴ «ابوالمؤید بلخي»، *دانشنامه زبان و ادبیات فارسی*، جلد اول، ۱۳۸۴، ص ۱۸۵ - ۱۸۸
- ۱۳۸۴ «اثیرالدین اخسیکتی»، *دانشنامه زبان و ادبیات فارسی*، جلد اول، ۱۳۸۴، ص ۲۰۶ - ۲۰۹
- ۱۳۸۴ «امثال و حکم»، *دانشنامه زبان و ادبیات فارسی*، جلد اول، ۱۳۸۴، ص ۵۱۱ - ۵۱۴
- ۱۳۸۴ «اوحالدین کرمانی»، *دانشنامه زبان و ادبیات فارسی*، جلد اول، ۱۳۸۴، ص ۵۷۸ - ۵۸۱
- ۱۳۸۵ «تجربیه‌ای نو در شعر کوتاه ایرانی»، *سبزها قرمزها*، مجموعه شعر صادق رحمانی، ۱۳۸۵
- ۱۳۸۵ «خاستگاه رباعی و دوبیتی»، *کرمان فردا*، سال اول، ش ۲، دی ۱۳۸۵، ص ۱۰ - ۱۲
- ۱۳۸۵ «تجربیه‌ای نو در شعر کوتاه ایرانی»، *شعر*، سال چهاردهم، ش ۴۹: پاییز ۱۳۸۵، ص ۳۸ - ۴۰
- ۱۳۸۵ «یادداشتی در مورد دستنویس ساختگی رباعیات خیام»، *نامه بهارستان*، سال ششم، ش ۱ - ۲: تابستان - زمستان ۱۳۸۵، دفتر ۱۱ - ۱۲: ص ۳۷۷ - ۳۸۰
- ۱۳۸۶ «شگردهای شاعرانه در بیت پایانی غزل امروز»، *روزنامه جام جم*، سال هفتم، ش ۱۹۸۵: ۹ اردیبهشت ۱۳۸۶، ص ۸۱
- ۱۳۸۶ «به خاطر ابهت اسم تو»، *همین فردا بود*، شماره ۲، دی ۱۳۸۶، ص ۷ (ابن محمود)
- ۱۳۸۶ «سؤالهای آزمون ورودی غزل پست مدرن»، *همین فردا بود*، شماره ۲، دی ۱۳۸۶، ص ۲۸ (ابن محمود)
- ۱۳۸۶ «طنز نوشتاری کرمان: یادداشتی بر پیشینه شعر طنز کرمان»، *بام کویر*، سال دوم، ش ۶۵، سه شنبه ۲۷ آذر ۱۳۸۶، ص ۹
- ۱۳۸۶ «کنج سرای خالی: نگاهی به پیشینه شعر طنز کرمان»، *خردنامه همشهری*، ش ۲۴: اسفند ۱۳۸۶، ص ۶۱
- ۱۳۸۶ «بیانی کرمانی»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد دوم، ۱۳۸۶، ص ۹۴ - ۹۵
- ۱۳۸۶ «تذکره دلگشا»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد دوم، ۱۳۸۶، ص ۲۹۲ - ۲۹۳
- ۱۳۸۶ «ترجمان البلاغه»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد دوم، ۱۳۸۶، ص ۳۰۹ - ۳۱۱
- ۱۳۸۷ «پیشینه شعر کوتاه در زبان فارسی»، *شعر*، سال پانزدهم، ش ۶۱: مهر ۱۳۸۷، ص ۱۶ - ۱۹
- ۱۳۸۷ «من و تو کتابیم» [معرفی کتاب]، *جهان کتاب*، سال سیزدهم، شماره ۷ و ۸: مهر - آبان ۱۳۸۷، ص ۵۹ - ۶۰
- ۱۳۸۷ «ضیاءالملک حسین بن محمد وزیر کیست؟»، *گزارش میراث*، سال دوم، شماره ۲۳ و ۲۴: مرداد و شهریور ۱۳۸۷، ص ۱۱
- ۱۳۸۷ «رباعیات مجد همگر به خط نوه او»، *نامه بهارستان*، سال هشتم و نهم، ۱۳۸۶ - ۱۳۸۷، دفتر ۱۳ - ۱۴، {انتشار: پاییز ۱۳۸۷}، ص ۳۳۷ - ۳۴۶
- ۱۳۸۷ «یادداشتی بر چاپ نسخه برگردان *جنگ بیاض*»، *نامه بهارستان*، سال هشتم و نهم، ۱۳۸۶ - ۱۳۸۷، دفتر ۱۳ - ۱۴، {انتشار: پاییز ۱۳۸۷}، ص ۵۳۵ - ۵۳۶
- ۱۳۸۷ «دیوان اشراق»، *گزارش میراث*، سال سوم، شماره ۲۹ و ۳۰: بهمن و اسفند ۱۳۸۷، ص ۴۷ - ۵۲
- ۱۳۸۷ «آب در خوابگاه رباعی»، *پادشاه فتح: نقد و تحلیل و گزیده اشعار نیما یوشیج*، {به اهتمام میلاد عظیمی}، تهران، ۱۳۸۷، ص ۲۱۵ - ۲۲۲
- ۱۳۸۸ «میوه پنهان دو باغ: یادداشتی بر غزلی از حامد حسینخانی»، *استقامت*، شماره ۲۱۹، ۵ مهر ۱۳۸۸، ص ۵
- ۱۳۸۸ «وزش باد در عادات خاکستری: نگاهی به ترجمه فهرس لاعمال الريح اثر ادونیس»، *پنجره*، شماره ۲۹، ۳ بهمن ۱۳۸۸، ص ۶۶
- ۱۳۸۸ «طنز در موقعیت تراژیک: با نگاهی به داستانی از سنایی غزنوی»، *دولخ*، گاهنامه طنز حوزه هنری استان کرمان، شماره ۳، زمستان ۱۳۸۸، ص ۸ - ۱۰
- ۱۳۸۸ «کوتاه مثل آه: مروری اجمالی بر کتاب کوتاه‌سرایی»، *الف (ویژنه‌نامه کتاب خردنامه همشهری)*، شماره ۴۰، اسفند ۱۳۸۸، ص ۲۴ - ۲۵
- ۱۳۸۸ «پُف کرده چشم‌های من از بس ندیدمت: پرسه‌ای در حوالی شعرهای کوتاه مرتضا دلآوری پاریزی»، *استقامت (ویژنه‌نامه نوروزی)*، شماره ۲۴۱، شنبه ۲۲ اسفند ۱۳۸۸، ص ۱۷ - ۱۸
- ۱۳۸۸ «خواجه عبدالله انصاری»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد سوم، ۱۳۸۸، ص ۷۰ - ۷۴
- ۱۳۸۸ «خیام»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد سوم، ۱۳۸۸، ص ۱۰۵ - ۱۰۸
- ۱۳۸۸ «رباعی»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد سوم، ۱۳۸۸، ص ۲۹۷ - ۳۰۰
- ۱۳۸۸ «رباعیات خیام»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد سوم، ۱۳۸۸، ص ۳۰۰ - ۳۰۴

- ۱۳۸۸ «سلمان ساوجی»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد سوم، ۱۳۸۸، ص ۷۲۴ - ۷۲۷
- ۱۳۸۸ «سحابی استرآبادی»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد سوم، ۱۳۸۸، ص ۶۱۹ - ۶۲۰
- ۱۳۸۸ «نامه‌نگاری بدون راهنما»، *حق با گل آفتابگردان هاست* (مجموعه نثر ادبی، عبدالرحیم سعیدی راد)، تهران، نشر تکا، ۱۳۸۸، ص ۲۵۵ - ۲۵۹
- ۱۳۸۹ «عشق آمدنی بود نه آموختنی: حاشیه‌نگاری بر کتاب رباعی محبوب من اثر شمس لنگرودی»، *الف (ویژنامه کتاب خردنامه همشهری)*، شماره ۴۱، فروردین ۱۳۸۹، ص ۲۶ - ۲۹
- ۱۳۸۹ «عیب کراست؟: یادداشتی بر یکی از رباعیات حکیم عمر خیام»، *مثلث*، سال اول، شماره ۳۵، ۹ خرداد ۱۳۸۹، ص ۷۶ - ۷۷
- ۱۳۸۹ «آنان که رفتند و آنان که ماندند {نگاهی به موقعیت شعر امروز کرمان}»، *خوانش*، سال پنجم، شماره ۱۱، پاییز ۱۳۸۹، ص ۹۳
- ۱۳۸۹ «قلم‌فرسایی در باب یک آدم چند ضلعی {به بهانه بزرگداشت مهدی محبی کرمانی}»، *استقامت*، شماره ۲۴۷: یکشنبه ۷ آذرماه ۱۳۸۹، ص ۷
- ۱۳۸۹ «گرد ران با گردن است: تصحیح عبارتی در «ذیل نفثة المصدر» ابوالرءاء قمی»، *گزارش میراث*، سال چهارم، شماره ۳۹: خرداد و تیر ۱۳۸۹، ص ۲۰ - ۲۱
- ۱۳۸۹ «رباعی خیام در تاریخ و صاف»، *گزارش میراث*، سال چهارم، شماره ۴۰: مرداد و شهریور ۱۳۸۹، ص ۲۹ - ۳۰
- ۱۳۸۹ «همه چیز واقعاً عادی است؟: نگاهی به شعرهای کوتاه مجید رفعتی»، *استقامت (ویژنامه نوری)*، شماره ۲۸۸، شنبه ۲۱ اسفند ۱۳۸۹، ص ۲۲ - ۲۳
- ۱۳۹۰ «ابوالمؤید بلخی»، *فردوسی و شاهنامه سراسی*، فرهنگستان زبان و ادب فارسی، تهران، ۱۳۹۰، ص ۸۷ - ۹۶
- ۱۳۹۰ «امثال و حکم»، *دهخدا چراغی که خاموش شد*، گزیده مقالات درباره دهخدا، به کوشش ولی الله درودیان، تبریز، انتشارات آیدین، ۱۳۹۰، ص ۱۲۷ - ۱۳۷
- ۱۳۹۰ «یادش به خیر کودکی‌ام را که باد برد {به بهانه انتشار «ساعت کلاغ» حمید نیک نفس}»، *استقامت*، شماره ۳۰۱: یکشنبه ۱۹ تیر ۱۳۹۰، ص ۴
- ۱۳۹۰ «اختیارات مختارنامه» (تصحیح)، *متون ایرانی*، دفتر دوم، به کوشش جواد بشری، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۱، ص ۱۵۷ - ۱۹۲
- ۱۳۹۱ «خونی که در شعر تو می‌جوشد... {نگاهی شتابزده به سلوک شعری محمد علی جوشایی}»، *استقامت*، شماره ۳۶۰: یکشنبه ۲۳ مهر ۱۳۹۱، ص ۶
- ۱۳۹۱ «شمس طبسی»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد چهارم، ۱۳۹۱، ص ۲۸۶ - ۲۸۸
- ۱۳۹۱ «عرفی شیرازی»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد چهارم، ۱۳۹۱، ص ۶۱۱ - ۶۱۵
- ۱۳۹۱ «عماد فقیه»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد چهارم، ۱۳۹۱، ص ۶۷۹ - ۶۸۱
- ۱۳۹۱ «اشعار رفیع‌الدین لنبانی (۵۸۴ ق)»، *متون ایرانی*، دفتر سوم، به کوشش جواد بشری، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۱، ص ۱۹ - ۳۹
- ۱۳۹۱ «رباعیات از نظر افتاده سلمان ساوجی»، *آینه میراث*، سال دهم، شماره اول (پیاپی ۵۰): بهار و تابستان ۱۳۹۱، ص ۲۵۱ - ۲۶۴
- ۱۳۹۱ «با نظم پریشان خود از ماه نوشتیم»، *ادامه آفتاب* (مجموعه شعر آیینی شاعران جوان استان کرمان)، تهران، سوره مهر، ۱۳۹۱، ص ۹ - ۱۲
- ۱۳۹۲ «منابع رباعیات اوحدالدین کرمانی»، *اوراق عتیق*، دفتر سوم، به کوشش سید محمد حسین حکیم، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۲، ص ۸۵ - ۱۰۳
- ۱۳۹۲ «خاموشی چراغ انجمن شعر خواجه»، *جام جم*، شماره ۳۸۰۶، پنجشنبه ۱۱ مهر ۱۳۹۲، ص ۲۰ (آخر)
- ۱۳۹۳ «از نثر باستانی تا نثر باستانی»، *نامه هفتواد: یادنامه استاد باستانی پاریزی (معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید باهنر کرمان)*، چهارشنبه ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۳، ص ۸
- ۱۳۹۳ «قلندرنامه»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد پنجم، ۱۳۹۳، ص ۲۶۸ - ۲۷۰
- ۱۳۹۳ «قمری آملی»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد پنجم، ۱۳۹۳، ص ۲۷۰ - ۲۷۳
- ۱۳۹۳ «محمود قمر اصفهانی»، *دانشنامه زبان و ادب فارسی*، جلد پنجم، ۱۳۹۳، ص ۷۶۸ - ۷۷۰
- ۱۳۹۳ «رباعی: در ادبیات فارسی»، *دانشنامه جهان اسلام*، جلد ۱۹، ۱۳۹۳، ص ۴۵۰ - ۴۵۴
- ۱۳۹۴ «شاعری معاصر همه {مردم} جهان» {به مناسبت ۲۸ اردیبهشت زادروز خیام}، *روزنامه همشهری*، دوشنبه ۲۸ اردیبهشت ۱۳۹۴، ش ۶۵۳۷، ص ۲۴ (آخر)

- ۱۳۹۴ «شعر کرمان، از دیروز تا امروز»، **جنگ مس** {گاهنامه فرهنگ و هنر استان کرمان}، شماره یک، مهر ۹۴، ص ۲۶ - ۳۲
- ۱۳۹۴ «هنوز لذت آواز توست در گوشم» {از میراث شعر کهن کرمان/ ۱}، **جنگ مس** {گاهنامه فرهنگ و هنر استان کرمان}، به کوشش: امیر علوی (اسم مستعار)، شماره یک، مهر ۹۴، ص ۷۱ - ۷۶
- ۱۳۹۴ «برخورد نزدیک با کلمات: به بهانه بی بهانه بودن کتاب»، هفته نامه **مهراور**، سال هفتم، شماره ۲۴۹، چهارشنبه ۲۰ آبان ۱۳۹۴، ص ۱
- ۱۳۹۴ «آب در خوابگاه رباعیات نیما: نگاهی به دیوان رباعیات نیما یوشیج»، **برگ هنر**، مهر و آبان ۱۳۹۴، شماره ۲ و ۳، ص ۲۹ - ۳۲
- ۱۳۹۴ «شعر کرمان، از دیروز تا امروز»، روزنامه **اطلاعات**، شماره ۲۶۳۲۳، چهارشنبه ۱۸ آذر ۹۴، ص ۶
- ۱۳۹۴ «رباعیات مؤمن یزدی در دیوان صامت اصفهانی»، **گزارش میراث**، دوره دوم، سال هشتم، شماره پنجم و ششم (ش ۶۶ - ۶۷)، آذر - اسفند ۱۳۹۳ {تاریخ انتشار: ۱۳۹۴}، ص ۵۳ - ۵۵
- ۱۳۹۵ «مثل‌نگاری در کرمان»، **جنگ مس** {گاهنامه فرهنگ و هنر استان کرمان}، شماره ۲، فروردین ۹۵، ص ۲۰ - ۲۶
- ۱۳۹۵ «ایما، با نون اضافه: نگاهی به "ایمان بدون نون" مجموعه شعر طنز مجتبی احمدی»، **جنگ مس** {گاهنامه فرهنگ و هنر استان کرمان}، شماره ۲، فروردین ۹۵، ص ۱۴۸ - ۱۵۱
- ۱۳۹۵ «چون سایه پاشکسته دیوار خویش باش» {از میراث شعر کهن کرمان/ ۲}، **جنگ مس** {گاهنامه فرهنگ و هنر استان کرمان}، به کوشش: امیر علوی (اسم مستعار)، شماره ۲، فروردین ۹۵، ص ۶۳ - ۶۴
- ۱۳۹۵ «معمای خواجه شمس الدین»، **کرگدن** {مجله هفتگی}، دوره جدید، شماره ۱، سه شنبه ۷ اردیبهشت ۹۵، ص ۷۳ - ۷۵
- ۱۳۹۵ «یک روز به جوی رفته باز آید آب»، **کرگدن** {مجله هفتگی}، دوره جدید، شماره ۲، سه شنبه ۱۴ اردیبهشت ۹۵، ص ۷۳ - ۷۵
- ۱۳۹۵ «خواجه و دیگران»، **کرگدن** {مجله هفتگی}، دوره جدید، شماره ۳، سه شنبه ۲۱ اردیبهشت ۹۵، ص ۷۶ - ۷۸
- ۱۳۹۵ «رباعیات خیام؛ گره فکری، زبانی ساده»، روزنامه **خراسان**، شماره ۱۹۲۵۷، سه شنبه ۲۸ اردیبهشت ۹۵، ص ۷
- ۱۳۹۵ «ای پیر خردمند، پگهتر برخیز»، **کرگدن** {مجله هفتگی}، دوره جدید، شماره ۴، سه شنبه ۲۸ اردیبهشت ۹۵، ص ۷۰ - ۷۲
- ۱۳۹۵ «بی گناهی کم گناهی نیست در دیوان عشق»، **کرگدن** {مجله هفتگی}، دوره جدید، شماره ۵، سه شنبه ۴ خرداد ۹۵، ص ۸۵ - ۸۷
- ۱۳۹۵ «از دوست یک اشارت، از ما به سر دویدن»، **کرگدن** {مجله هفتگی}، دوره جدید، شماره ۷، سه شنبه ۱۸ خرداد ۹۵، ص ۸۹ - ۹۱
- ۱۳۹۵ «میر کرمانی»، **دانشنامه زبان و ادب فارسی**، جلد ششم، ۱۳۹۵، ص ۳۱۶ - ۳۱۸
- ۱۳۹۵ «نامه نامی»، **دانشنامه زبان و ادب فارسی**، جلد ششم، ۱۳۹۵، ص ۳۸۹ - ۳۹۱
- ۱۳۹۵ «نجیب الدین گلپایگانی»، **دانشنامه زبان و ادب فارسی**، جلد ششم، ۱۳۹۵، ص ۴۱۱ - ۴۱۴
- ۱۳۹۵ «نزهة المجالس»، **دانشنامه زبان و ادب فارسی**، جلد ششم، ۱۳۹۵، ص ۴۳۴ - ۴۳۷
- ۱۳۹۵ «نوروزنامه»، **دانشنامه زبان و ادب فارسی**، جلد ششم، ۱۳۹۵، ص ۵۸۸ - ۵۹۰
- ۱۳۹۵ «شکوفه‌های عاریتی: کتاب‌سازی از روی منابع اینترنتی»، **برگ هنر**، بهار ۱۳۹۵، شماره ۶ و ۷، ص ۱۳۸ - ۱۴۳
- ۱۳۹۵ «جنگ درفش و مشق»، **کرگدن** {مجله هفتگی}، دوره جدید، شماره ۸، سه شنبه ۲۵ خرداد ۹۵، ص ۹۵ - ۹۶
- ۱۳۹۵ «زد مار هوا بر جگر غمناکم»، **کرگدن** {مجله هفتگی}، دوره جدید، شماره ۱۰، سه شنبه ۸ تیر ۹۵، ص ۸۱ - ۸۳
- ۱۳۹۵ «الفت نسل جدید با مواریت کهن: مروری بر حافظ به روایت کیارستمی»، **فردای کرمان**، شماره ۴۳، سه شنبه ۲۲ تیر ۹۵، ص ۴
- ۱۳۹۵ «خیام خوانی در قتل عام مرو»، **کرگدن** {مجله هفتگی}، دوره جدید، شماره ۱۴، سه شنبه ۵ مرداد ۹۵، ص ۴۰ - ۴۱
- ۱۳۹۵ «خیام خوانی بر ویرانه‌های مرو»، **روزنامه خراسان**، شماره ۱۹۳۲۱، یکشنبه ۱۷ مرداد ۹۵، ص ۱۰
- ۱۳۹۵ «فروغ افکار؛ شاهکار جعل و انتحال»، **جنگ مس** {گاهنامه فرهنگ و هنر استان کرمان}، شماره ۳، مهر ۹۵، ص ۱۹ - ۳۲
- ۱۳۹۵ «بی رنج، وصال دوست حاصل نشود» {از میراث شعر کهن کرمان/ ۳}، **جنگ مس** {گاهنامه فرهنگ و هنر استان کرمان}، به کوشش: امیر علوی (اسم مستعار)، شماره ۳، مهر ۹۵، ص ۶۸ - ۷۰

- ۱۳۹۵ «رباعیات مؤمن یزدی»، *گزارش میراث*، دوره دوم، سال نهم، شماره اول و دوم (ش ۶۸ - ۶۹)، فروردین - تیر ۱۳۹۴ [تاریخ انتشار: پاییز ۱۳۹۵]، ص ۱۷ - ۲۱
- ۱۳۹۵ «اشعار شیخ نجم‌الدین رازی و شرکاء»، *فصلنامه نقد کتاب ادبیات*، سال دوم، شماره ۶: تابستان ۱۳۹۵، ص ۷۱ - ۸۶
- ۱۳۹۵ «سر خشنودی مرغان محبت کردم»، *کرگدن* {مجله هفتگی}، دوره جدید، شماره ۴۰، سه شنبه ۲۶ بهمن ۹۵، ص ۲۴ - ۲۵
- ۱۳۹۵ «فقط یک زن باش: گزارشی از جریان رباعی زنانه از دهه پنجاه تا امروز»، *برگ هنر*، بهمن و اسفند ۱۳۹۵، شماره ۱۱، ص ۱۴۰ - ۱۴۵
- ۱۳۹۶ «نشان صدارت خواجه عبدالله مروارید کرمانی»، *جنگ هنر مس*، شماره ۴، بهار ۱۳۹۶، ص ۸ - ۱۱
- ۱۳۹۶ «بی دار بود هر آنکه بیدار بود» {از میراث شعر کهن کرمان / ۴}، به کوشش: امیر علوی (اسم مستعار)، *جنگ هنر مس*، شماره ۴، بهار ۱۳۹۶، ص ۸۰ - ۸۲
- ۱۳۹۶ «مصراع چهارم رباعی» *سرو رشید: یادنامه رشید یاسمی*، {به کوشش ابراهیم رحیمی زنگنه و سهیل یاری گل دره}، کرمانشاه، انتشارات دیباچه، ۱۳۹۶، ص ۷۹۸ - ۸۰۵
- ۱۳۹۶ «رباعی تاریخ مردانه دارد: گزارشی از جریان رباعی زنانه از دهه پنجاه تا امروز (قسمت اول)»، *روزنامه خراسان*، شماره ۱۹۶۱۳: یکشنبه ۲۹ مرداد ۱۳۹۶، ص ۱۱
- ۱۳۹۶ «هویت زنانه در رباعی امروز: گزارشی از جریان رباعی زنانه از دهه پنجاه تا امروز (قسمت دوم)»، *روزنامه خراسان*، شماره ۱۹۶۱۴: دوشنبه ۳۰ مرداد ۱۳۹۶، ص ۱۱
- ۱۳۹۶ «پیش از من و تو لیل و نهاری بوده است: رباعیات خواجه کرمانی و جریان رباعی فارسی در سده هشتم هجری»، *جنگ هنر مس*، شماره ۵-۶، تابستان و پاییز ۱۳۹۶، ص ۱۰۷ - ۱۱۷
- ۱۳۹۶ «عشق تو ز عمر جاودانی خوش‌تر: رباعیات عماد اکرم کرمانی» {از میراث شعر کهن کرمان / ۵}، به کوشش: امیر علوی (اسم مستعار)، *جنگ هنر مس*، شماره ۵-۶، تابستان و پاییز ۱۳۹۶، ص ۱۵۱ - ۱۵۲
- ۱۳۹۶ «رباعیات رضی نیشابوری در دیوان امامی هروی»، *گزارش میراث*، دوره سوم، سال اول، شماره یکم و دوم (ش ۷۴ - ۷۵)، بهار - تابستان ۱۳۹۵ [تاریخ انتشار: پاییز ۱۳۹۶]، ص ۷۲ - ۷۵

◆ گفتگوها

- ۱۳۸۶ «امروز با: سید علی میرافضلی» [یک گفتگو]، سایر محمدی، *ایران*، سال سیزدهم، ش ۳۸۲۲، چهارشنبه ۵ دی ۱۳۸۶، ص ۲۴ (آخر)
- ۱۳۸۷ «شعر رفسنجان حرف زیادی برای گفتن دارد» [گفتگو با سید علی میرافضلی شاعر]، هفته نامه *گلبنانگ آزادی*، سال هشتم، شماره ۴۰۲، سه شنبه ۳ اردیبهشت ۱۳۸۷، ص ۷
- ۱۳۸۷ «ظرفیتهای استفاده نشده شعر نیمایی» [گفت و شنودی با سید علی میرافضلی]، *شعر*، سال ۱۵، شماره ۵۵، فروردین ۱۳۸۷، ص ۳ - ۷
- ۱۳۸۷ «کتاب شاعران قدیم کرمان و معرفی هویت ادبی این دیار» [گفت و گو با سید علی میرافضلی]، مجتبی احمدی، *کرمانشهر*، سال چهارم، شماره ۱۵۵، سه شنبه ۱۴ آبان ۱۳۸۷، ص ۵ (بخش نخست)
- ۱۳۸۷ «مدیران فرهنگی حوصله کارهای درازمدت را ندارند» [گفت و گو با سید علی میرافضلی]، مجتبی احمدی، *کرمانشهر*، سال چهارم، شماره ۱۵۶۵، سه شنبه ۲۱ آبان ۱۳۸۷، ص ۵ (بخش دوم)
- ۱۳۸۷ «لبریز شور و لوله گاهی شبیه عشق: به بهانه معرفی ده تن از چهره‌های ماندگار استان کرمان» [گفت و گو با سید علی میرافضلی]، صدیقه ایران نژاد پاریزی، *پاسارگاد*، شماره ۷۴، دوشنبه ۲۷ آبان ۱۳۸۷، ص ۵
- ۱۳۸۷ «ظرفیتهای استفاده نشده شعر نیمایی»، گفت و شنودی با سید علی میرافضلی، *اطلاعات*، پنجشنبه ۲۸ شهریور ۱۳۸۷
- ۱۳۸۸ «سید علی میرافضلی: شاعر، نویسنده، پژوهشگری از دیار طلای سبز»، *بانگ جرس*، ش ۳۱۹، ۸ مهر ۱۳۸۸، ص ۵
- ۱۳۸۸ «شعر در رأس همه امور است» [گفتگو با سید علی میرافضلی]، *استقامت*، شماره ۲۳۷، یکشنبه ۱۸ بهمن ۱۳۸۸، ص ۱ و ۵
- ۱۳۸۹ «به مناسبت روز قلم: گفتگو با شاعر و پژوهشگر برجسته رفسنجانی»، هفته نامه *گلبنانگ آزادی*، سال یازدهم، شماره ۵۰۵، سه شنبه ۱۵ تیر ۱۳۸۹، ص ۶
- ۱۳۸۹ «باران هزار ابر سرگردانم: گفتگو با سید علی میرافضلی درباره پژوهش با موضوع رباعی»، *کتاب همشهری* (خردنامه)، شماره ۷۴: اسفند ۸۹ - فروردین ۹۰، ص ۳۲ - ۳۴

- ۱۳۹۰ «شاعران کتاب شعرشان را خودشان چاپ می‌کنند» (گفتگو با سید علی میرافضلی)، *سایت انجمن شاعران ایران* {<http://www.poetry.ir/archives/002736.php#more>}، دوشنبه ۳۰ خرداد ۱۳۹۰
- ۱۳۹۱ «درباره هایکو» (گفتگوی سیروس نوزری با سید علی میرافضلی)، درباره‌ی هایکو، سیروس نوزری، شیراز، انتشارات نوید شیراز، بهار ۱۳۹۱، ص ۲۷۵ - ۲۸۷
- ۱۳۹۱ «در شناخت ادبیات فارسی فقیریم» (گفتگوی رضا شمس با سید علی میرافضلی)، *استقامت*، شماره ۳۴۲، یکشنبه ۷ خرداد ۱۳۹۱، ص ۴ - ۵
- ۱۳۹۱ «گفتگو با سید علی میرافضلی»، زهیر توکلی، *حکایت شعر*، ضمیمه مجله *شعر*، کارنامه شاعران انقلاب، شماره ۱۰، شهریور ۱۳۹۱، ص ۸ - ۲۳
- ۱۳۹۱ «ایراد از فرستنده است» (گپی با سید علی میرافضلی)، امید مهدی نژاد، *بُجره*، سال چهارم، شماره ۱۵۳، شنبه ۱۵ مهر ۱۳۹۱، ص ۷۱ - ۷۳
- ۱۳۹۱ «آینده با شعر کوتاه معنا می‌شود» (با شاعر باران و گنجشک سید علی میرافضلی)، *استقامت*، شماره ۳۷۸، یکشنبه ۶ اسفند ۱۳۹۱، ص ۴ - ۵
- ۱۳۹۲ «ستیز با نهضت جهانی هایکو» (کوتاه سرایی مدرن، در گفتگو با سید علی میرافضلی)، رضا خسرو زاد، *فرهیختگان*، شماره ۱۱۵۳، شنبه ۲۹ تیر ۱۳۹۲، ص ۱۱
- ۱۳۹۲ «فقر اندیشه و نوآوری دامنگیر شعر آیینی است» (گفتگو با سید علی میرافضلی درباره شعر آیینی امروز)، مجتبی احمدی، *کرمان شهر*، شماره ۳۸۸، سه شنبه ۱۹ شهریور ۱۳۹۲، ص ۵
- ۱۳۹۲ «روح فرهنگ رضوی در شعرها دیده نمی‌شود»، *رواق* (ویژه نامه هشتمین کنگره ملی شعر رضوی)، کرمان، شهریور ۱۳۹۲، ص ۲۳ - ۲۷
- ۱۳۹۲ «شعر کوتاه نیمایی را ادامه می‌دهم» (گفتگو با سید علی میرافضلی شاعر و پژوهشگر)، حسام الدین اسلاملو، *پاسارگاد*، شماره ۲۹۳، دوشنبه ۸ مهر ۱۳۹۲، ص ۳
- ۱۳۹۳ «شعر در کرمان جریانی پُر تپش و بالنده دارد» (گفتگو با شاعر، پژوهشگر و نویسنده کرمانی)، *کرمان جوان*، شماره ۱۷۳، ویژه نوروز ۱۳۹۳، ص ۷
- ۱۳۹۴ «ترا می‌نویسم» (گفتگو با سید علی میرافضلی)، بهناز حسینی نوه، *مهرآور*، شماره ۲۲۱، دوشنبه هفتم اردیبهشت ۱۳۹۴، ص ۹ - ۱۲
- ۱۳۹۴ «صدای اندیشه: گفتگو با سیدعلی میرافضلی، به بهانه انتشار جنگ رباعی»، ساجده سلیمی، *روزنامه فرهیختگان*، پنج شنبه ۳۰ مهر ۱۳۹۴، شماره ۱۷۹۰، ص ۱۱
- ۱۳۹۴ «نثر تپنده روزنامه نگاری را دوست دارم» {گزارش یک گفتگو}، *فردای کرمان* {ویژه نامه روز خبرنگار و هفته فرهنگی کرمان در تهران}، شماره ۱۲، سه شنبه ۱۳ مرداد ۱۳۹۴، ضمیمه، ص ۹
- ۱۳۹۴ «هنرمند واقعی کاری به ارباب حلقه‌ها ندارد» سید علی میرافضلی در گفتگوی اختصاصی با شهرام پارسا مطلق، *پیام ما*، سال هفتم، شماره ۵۳۳، سه شنبه ۱۵ دی ۱۳۹۴، ص ۵
- ۱۳۹۵ «تقی الدین کاشانی رندانه و ظریف به سرقت‌هایی شعری اشاره می‌کند»، گفتگو با سید علی میرافضلی درباره خلاصه اشعار بخش یزد و کرمان، مهسا کلانکی، سایت *میراث مکتوب*، چهارشنبه ۲۰ بهمن ۱۳۹۵ [http://www.mirasmaktoob.ir/fa/news/6475]
- ۱۳۹۵ «سرمایه شعر کرمان بالاتر رفت» گفتگو با سید علی میرافضلی، شاعر و پژوهشگر ادبیات، رضا شمس، *استقامت*، شماره ۵۶۶، شنبه ۲۱ اسفند ۱۳۹۵، ص ۴

◆ ترجمه به دیگر زبان‌ها

- ۱۳۸۹ «سید علی میرافضلی {سه شعر}»، تعریب: موسی بیدج، *شیراز*، العدد ثانی عشر، خریف ۲۰۰۹، ص ۶۸-۷۱
- ۱۳۹۳ «یک نفر همیشه زخم، یک نفر همیشه تیغ»، برگردان ۵۰ شعر کوتاه به کردی، محمد مرادی نصاری، بغداد، انستیتو شفق (نشر الکترونیک)، آوریل ۲۰۱۴، ص ۵۶

◆ درباره آثار

- ۱۳۷۴ «بین تنهایی و من: یادداشتی بر تقویم برگهای خزان سروده سید علی میرافضلی»، *اطلاعات*، سه شنبه ۲۶ دی ۱۳۷۴، صفحه «بشنو از نی»
- ۱۳۸۳ «عناصر اصلی هایکو و بازسرایی آن: به بهانه دفتر گنجشک ناتمام از سید علی میرافضلی» [گزارش نشست کانون ادبیات ایران]، سید فریدالدین موسوی، *همشهری*، ۱۵ شهریور ۱۳۸۳، ص ۶
- ۱۳۸۴ «رباعیات خیام در منابع کهن و نویافته های خیام پژوهی»، جواد بشری، *کتاب ماه کلیات*، ش ۹۲ - ۹۳: مرداد و شهریور ۱۳۸۳، ص ۱۰۶ - ۱۱۹
- ۱۳۸۴ «به نام حیدر، به کام خواجه: دیوان حیدر شیرازی»، محمد ابراهیم نسب، *جهان کتاب*، سال دهم، ش ۱ و ۲، خرداد ۱۳۸۴، ص ۲۵
- ۱۳۸۴ «دیوان حیدر شیرازی»، محسن ذاکر الحسینی، *نامه فرهنگستان*، دوره هفتم، ش ۴، اسفند ۱۳۸۴، ص ۱۲۸ - ۱۴۸
- ۱۳۸۵ «بررسی اوضاع ادبی فارس در سده هشتم و منابع این بررسی (به بهانه معرفی دیوان حیدر شیرازی)»، جواد بشری، *آینه پژوهش*، سال هفدهم، ش ۱، فروردین - اردیبهشت ۱۳۸۵، ص ۶۰ - ۸۰
- ۱۳۸۶ «روح من گربه ای ناگهانی است: نگاهی به مجموعه دارم به ساعت مچی ام فکر میکنم»، آرش شفافی، *جام جم*، سال هشتم، ش ۲۲۱۱، یکشنبه ۱۴ بهمن ۱۳۸۶، ص ۸
- ۱۳۸۶ «مینیاتور» [تحلیل یک شعر]، محمد طالبی رنجبر، *بانگ جرس*، ش ۲۴۸، ۱۹ دی ۱۳۸۶، ص ۸
- ۱۳۸۶ «یک پاره ابر روی یک پاره ماه: نقدی بر آخرین کتاب سید علی میرافضلی»، محمد شریفی، *بام کویر*، سال دوم، ش ۷۴، سه شنبه ۱۴ اسفند ۱۳۸۶، ص ۹
- ۱۳۸۶ «شاعر به ساعت مچی اش فکر می کند: نگاهی به مجموعه شعر جدید سید علی میرافضلی»، سید محسن بنی فاطمه، *بام کویر*، سال دوم، ش ۶۱، سه شنبه ۲۹ آبان ۱۳۸۶، ص ۹
- ۱۳۸۷ «شاعران قدیم کرمان»، علی صفری آق قلعه، *گزارش میراث*، سال دوم، شماره ۱۹ و ۲۰: فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۷، ص ۴۶ - ۴۷
- ۱۳۸۷ «خستگان خواب روزانه: نگاهی به شعری از سید علی میرافضلی»، حمیدرضا شکارسری، *سایت فیروزه*، ۲۸ خرداد ۱۳۸۷ [<http://www.firooze.ir/detail-502-fa.html>]
- ۱۳۸۷ «مهناب در کتان: نگاهی به مجموعه «دارم به ساعت مچی ام فکر می کنم» سروده سید علی میرافضلی»، سیامک بهرام پرور، *سایت فیروزه*، ۲۶ شهریور ۱۳۸۷ [<http://www.firooze.ir/detail-620-fa.html>]
- ۱۳۸۷ «شعرا و نویسندگان رفسنجان: سید علی میرافضلی» [زندگینامه خودنوشت]، *آینه رفسنجان*، شماره ۴۴، سه شنبه ۲۸ آبان ۱۳۸۷، ص ۶ و ۹
- ۱۳۸۷ «شاعران قدیم کرمان»، حسین مسرت، *گزارش میراث*، سال سوم، شماره ۲۹ و ۳۰: بهمن و اسفند ۱۳۸۷، ص ۶۳
- ۱۳۸۷ «شاعر غبار و غروب و غربت» {نقد تقویم برگهای خزان}، رضا اسماعیلی، *از کلاغ تا کبوتر*: مقالاتی در نقد و بررسی شعر معاصر ایران، تهران، ۱۳۸۷، ص ۱۶۵ - ۱۷۴ [اصل مقاله در سال ۱۳۷۴ به چاپ رسیده است]
- ۱۳۸۸ «اشعاری نویافته از میر کرمانی»، جواد بشری، *گزارش میراث*، دوره دوم، سال چهارم، ش ۳۶، آذر و دی ۱۳۸۸، ص ۳۰ - ۴۱
- ۱۳۸۸ «مهناب در کتان: نگاهی به مجموعه دارم به ساعت مچی ام فکر می کنم»، سیامک بهرام پرور، *همشهری*، چهارشنبه ۲۰ خرداد ۱۳۸۸، ص ۱۴
- ۱۳۸۸ *کوتاه سرایی*. سیروس نوزدی، تهران، انتشارات ققنوس، ۱۳۸۸، ص ۶۹-۷۰؛ ۳۶۷-۳۷۰
- ۱۳۸۹ *کارنامه تحلیلی خیام پژوهی*. کاووس حسنی، سعید حسام پور، تهران، نشر علم، ۱۳۸۹، ص ۶۷، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۸۶-۱۸۷، ۲۲۳-۲۲۵
- ۱۳۸۹ «جامه ای نو بر قامت رباعیات فکری»، محمد لطیفکار، *استقامت*، شماره ۲۷۹، یکشنبه ۱۹ دی ۱۳۸۹، ص ۶
- ۱۳۸۹ «بررسی اسناد رباعیات خیام»، علیرضا ذکاوتی قرآگزلو، *گزارش میراث*، سال چهارم، شماره ۴۰، مرداد و شهریور ۱۳۸۹، ص ۴۱-۴۲
- ۱۳۸۹ «حافظ و شاعران قدیم کرمان»، فرزاد ضیایی حبیب آبادی، *کتاب ماه ادبیات*، سال چهارم، شماره ۳۹، تیر ۱۳۸۹، ص ۹۵ - ۱۰۰
- ۱۳۸۹ «رباعیات فکری مشهدی»، علی صفری آق قلعه، *گزارش میراث*، سال پنجم، شماره ۴۱، مهر و آبان ۱۳۸۹، ص ۶۶ - ۶۷

- ۱۳۹۰ «خوانش شعری از سید علی میرافضلی»، حمیدرضا شکارسری، *زایشمرگ‌های متن*، تهران، فصل پنجم، ۱۳۹۰، ص ۱۶۷ - ۱۶۸
- ۱۳۹۰ «شناسنامه‌ای برای رفتارهای ادبی یک شاعر» (گزارش نشست بررسی «خواب گنجشک‌ها»)، *استقامت*، شماره ۳۱۰، یکشنبه ۲۰ شهریور ۱۳۹۰، ص ۸
- ۱۳۹۰ «میرافضلی زبان زمان خود را درک کرده است» (گزارش نشست نقد و بررسی خواب گنجشک‌ها)، با حضور احمد نادمی و محمدرضا ترکی، سرای اهل قلم، سه شنبه ۱۵ شهریور ۱۳۹۰، خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، ۱۳۹۰/۶/۱۶
- ۱۳۹۰ «گنجشک‌ها و انارهای نیمایی» (معرفی مجموعه شعرهای نیمایی «خواب گنجشک‌ها»)، اکبر اکسیر، روزنامه *اطلاعات*، ضمیمه ادب و هنر، سه شنبه ۲۶ مهر ۱۳۹۰، شماره ۲۵۱۵۵، ص ۳
- ۱۳۹۰ «تغزل در خانه نیما [نگاهی به مجموعه شعر «خواب گنجشک‌ها» از سیدعلی میرافضلی]، سعید سلطانی طارمی، نشریه اینترنتی «دینگ دانگ»، سال پنجم، شماره ۲۲، دی و بهمن ۱۳۹۰
- <http://www.dingdaang.com/article.aspx?id=1259>
- ۱۳۹۱ «اشعاری نویافته از شاعران قدیم کرمان» مهدی رحیم پور، *کتاب ماه ادبیات*، سال ششم، شماره ۶۴، مرداد ۱۳۹۱، ص ۶۸ - ۷۵
- ۱۳۹۱ *حکایت شعر*، ضمیمه مجله شعر، کارنامه شاعران انقلاب، شماره ۱۰، شهریور ۱۳۹۱، ص ۱۱۳
- ۱۳۹۱ «در آستانه تازه شدن: تأملی بر دفتر ۱۰۰ رباعی امروز»، بیژن حسینی، *روزنامه عصر مردم*، شیراز، ۲۵ مهر ۱۳۹۱، ص ۶
- ۱۳۹۱ «یک شاعر مستعد»، محمد علی سپانلو، *دیده بان خواب زده* (دیدارهای پراکنده با ادبیات و زندگی)، تهران، انتشارات نیلوفر، ۱۳۹۱، ص ۶۱
- ۱۳۹۱ «اشعار نویافته از طیان بمی»، مهدی رحیم پور، *نذر عارف* (جشن‌نامه دکتر عارف نوشاهی)، تهران، انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۱، ص ۲۷۳ - ۲۹۹
- ۱۳۹۱ «بررسی اسناد رباعیات خیام»، علیرضا ذکاوتی قرآزولو، *حکیم خیام نیشابوری*، تهران، ۱۳۹۱، انتشارات معین، ص ۲۲۵ - ۲۲۷
- ۱۳۹۱ *این هجاهای هم خوان* (ویژه نامه آیین نکوداشت سید علی میرافضلی)، کرمان، اسفند ۱۳۹۱، ص ۱۷۶
- ۱۳۹۳ «اشعار نویافته شاعران قدیم کرمان در سفینه سعد الهی» مهرداد چترایی، *آینه‌ء میراث*، سال یازدهم، شماره ۵۳، پاییز و زمستان ۱۳۹۲، ص ۶۷ - ۹۷ {انتشار: ۱۳۹۳}
- ۱۳۹۴ «مرا می‌نویسی»، نسیم عرب امیری، *روزنامه آرمان امروز*، دوشنبه یکم تیر ۱۳۹۴، شماره ۲۷۸۴، ص ۷
- ۱۳۹۴ «نگاهی به جنگ رباعی از سیدعلی میرافضلی: بازسازی آثار ادبی کهن مفقود»، جواد بشری، *روزنامه فرهیختگان*، پنجشنبه ۳۰ مهر ۱۳۹۴، شماره ۱۷۹۰، ص ۱۱
- ۱۳۹۴ «آوای ناقوس آرامش: مروری بر سه شعر کوتاه سید علی میرافضلی»، *فرهنگ*، شماره ۹، آذر ۹۴، ص ۴۱ - ۴۲
- ۱۳۹۵ «بازخوانی شاعران فراموش شده: گزارش مراسم رونمایی خلاصه اشعار»، *استقامت*، شماره ۵۶۶، شنبه ۲۱ اسفند ۱۳۹۵، ص ۴
- ۱۳۹۶ «سخنوران یزد در خلاصه اشعار و زبده الافکار»، حسین مسرت، *روزنامه ایران*، شماره ۶۴۶۲، سه شنبه ۱۵ فروردین ۱۳۹۶، ص ۲۲

◆ سایر موارد

- ۱۳۶۹ ویراستار فصلنامه «رسانه» (تا سال ۱۳۷۱)
- ۱۳۷۱ عضو تحریریه روزنامه همشهری (سرویس هنری)
- ۱۳۸۱ راه‌اندازی وبلاگ ادبی «اسپریچو» (تا امروز)
- ۱۳۸۴ انتخاب کتاب شعر «گنجشک ناتمام» به عنوان کتاب سال استان کرمان در رشته شعر
- ۱۳۸۴ همکاری با دانشنامه زبان و ادب فارسی (فرهنگستان زبان فارسی) در زمینه نگارش مقالات (تا امروز)
- ۱۳۸۵ شاعر برگزیده اولین جشنواره بین‌المللی شعر فجر
- ۱۳۸۵ راه‌اندازی وبلاگ ادبی «باران هزار ابر سرگردان» (تا امروز)
- ۱۳۸۷ انتخاب به عنوان یکی از ده چهره ماندگار فرهنگ و ادب استان کرمان توسط هفته‌نامه پاسارگاد
- ۱۳۸۷ عضویت در شورای طنز حوزه هنری استان کرمان (تا امروز)

- انتخاب وبلاگ «اسپرچیو» به عنوان وبلاگ ادبی برگزیده در اولین جشنواره وبلاگ‌های استان کرمان ۱۳۸۷
- انتخاب در سومین جشنواره بین‌المللی شعر فجر به عنوان یکی از شاعران برگزیده عرصه شعر امروز انقلاب اسلامی ۱۳۸۷
- عضویت در هیئت نظارت بر نشر استان کرمان (اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی) ۱۳۸۹
- عضویت در تحریریه سایت ادبی «آنات» (شعر کوتاه ایران و جهان) ۱۳۸۹
- عضو مؤسس جشنواره ادبی آن (شعر و داستان کوتاه) ۱۳۹۰
- دبیر تخصصی ششمین کنگره ملی شعر رضوی ۱۳۹۰
- کارشناسی و ارزیابی مقالات و کتب برای مرکز نشر میراث مکتوب ۱۳۹۰
- برگزیده هشتمین دوره جشنواره نقد کتاب برای مقاله «عشق آمدنی بود نه آموختنی» ۱۳۹۰
- دبیر علمی هفتمین جشنواره بین‌المللی شعر فجر در منطقه جنوب شرق ۱۳۹۱
- کارشناسی و ارزیابی مقالات برای فصلنامه نقد ادبی (دانشگاه فردوسی مشهد) ۱۳۹۱
- عضو کمیته علمی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی استان کرمان ۱۳۹۳
- کارشناسی و ارزیابی مقالات برای فصلنامه ادبیات انقلاب اسلامی (فرهنگستان زبان و ادب فارسی) ۱۳۹۴
- عضو شورای راهبردی اطلاع‌رسانی استان کرمان ۱۳۹۴
- راه‌اندازی کانال «چهار خطی» در تلگرام/ ۱۳۹۴
- دبیر همایش رفسنجان؛ تدبیر، تلاش، توسعه (رفسنجان، شهریور ۹۵) ۱۳۹۵
- انتخاب کتاب «جنگ رباعی» به عنوان شایسته تقدیر در سی و چهارمین دوره کتاب سال ۱۳۹۵
- عضویت در هیئت اجرایی دوازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری (رفسنجان) ۱۳۹۶
- دریافت مجوز انتشار فصلنامه «جنگ هنر مس» به عنوان مدیر مسئول ۱۳۹۶
- دریافت گواهی‌نامه درجه یک هنری در رشته شعر از شورای ارزشیابی هنرمندان، نویسندگان و شاعران کشور (مصوبه جلسه شماره ۳۱۵ به تاریخ ۱۳۹۴/۸/۱۷) ۱۳۹۶

◆ دآوری

- داور اولین جشنواره بین‌المللی شعر فجر در بخش شعر جوان (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) ۱۳۸۵
- داور چهارمین جشنواره شعر کوتاه «بالی برای پرواز» (اینترنتی) ۱۳۸۶
- داور اولین جشنواره طنز خارستان - بخش شعر (حوزه هنری کرمان) ۱۳۸۷
- داور سومین جشنواره سراسری طنز مکتوب (حوزه هنری) ۱۳۸۷
- داور چهارمین کنگره سراسری شعر رضوی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) ۱۳۸۷
- داور سومین جشنواره شعر دفاع مقدس کرمان (بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس) ۱۳۸۷
- داور بیست و یکمین جشنواره سراسری شعر عاشورا (حوزه هنری فارس) ۱۳۸۷
- داور دومین جشنواره طنز خارستان - بخش شعر (حوزه هنری کرمان) ۱۳۸۸
- داور چهارمین جشنواره سراسری طنز مکتوب (حوزه هنری) ۱۳۸۸
- داور سومین جشنواره طنز خارستان - بخش شعر و مقاله (حوزه هنری کرمان) ۱۳۸۹
- داور ششمین کنگره سراسری شعر رضوی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) ۱۳۸۹
- داور مرحله نهایی پنجمین جشنواره بین‌المللی شعر فجر (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) ۱۳۸۹
- داور جشنواره سراسری شعر کوتاه و داستان کوتاه کوتاه «آن» (بخش شعر کوتاه سنتی) ۱۳۹۰
- داور جایزه ادبی خیام (سایت تخصصی شعر کوتاه آنات) ۱۳۹۰
- داور مرحله نهایی ششمین جشنواره بین‌المللی شعر فجر (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) ۱۳۹۰
- داور سومین جشنواره جایزه ادبی ابن‌حسام (حوزه هنری خراسان جنوبی) ۱۳۹۰
- داور چهارمین جشنواره طنز خارستان - بخش مقاله (حوزه هنری کرمان) ۱۳۹۰
- داور دهمین جشنواره شعر و داستان جوان سوره - بخش شعر (حوزه هنری) ۱۳۹۱
- داور چهارمین جشنواره فرهنگی دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران (وزارت بهداشت) ۱۳۹۱
- داور دومین جشنواره ملی شعر دانشجویان و طلاب (وزارت علوم) ۱۳۹۱
- داور هشتمین کنگره سراسری شعر رضوی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) ۱۳۹۱
- داور دومین جشنواره سراسری شعر انقلاب (حوزه هنری) ۱۳۹۱
- داور سی و یکمین جشنواره فیلم فجر در منطقه کرمان (رفسنجان) ۱۳۹۱
- داور نخستین کنگره مجازی شعر: پنجره (آیات غمزه/ شهرداری منطقه یک تهران) ۱۳۹۲
- داور پنجمین جشنواره طنز کرمان (خارستان) / بخش شعر طنز (حوزه هنری کرمان) ۱۳۹۲

- ۱۳۹۲ داور بیستمین جشنواره مطبوعات، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی/ بخش طنز نوشتاری (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- ۱۳۹۲ داور چهارمین جشنواره فرهنگی دانشجویی مهرباران (جهاد دانشگاهی) / بخش شعر
- ۱۳۹۳ داور هشتمین جشنواره بین‌المللی شعر فجر / بخش شعر آزاد (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
- ۱۳۹۳ داور دوازدهمین جشنواره سراسری شعر و داستان جوان سوره / بخش شعر نو (حوزه هنری)
- ۱۳۹۴ داور چهارمین جشنواره مطبوعات، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی استان کرمان/ کلیه آثار در مرحله مقدماتی/ بخش طنز مکتوب در مرحله نهایی
- ۱۳۹۴ داور یازدهمین کنگره سراسری شعر رضوی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی/ کرمان)
- ۱۳۹۴ داور نوزدهمین جایزه کتاب سال استان کرمان/ بخش شعر (اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کرمان)
- ۱۳۹۵ داور نخستین کنگره ملی شعر کتاب (نهاده کتابخانه‌های عمومی کشور)/ بخش شعر سپید و نیمایی
- ۱۳۹۶ داور سیزدهمین کنگره سراسری شعر رضوی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی/ کرمان)

◆ سخنرانی

- ۱۳۷۹ «رباعیات خیام در منابع کهن». نیشابور، کنگره بزرگداشت خیام، اردیبهشت ۷۹
- ۱۳۸۷ «رباعیات خیام». دانشگاه شهید باهنر کرمان، به مناسبت روز بزرگداشت خیام، اردیبهشت ۸۷
- ۱۳۸۸ «خیام و رباعی». دانشگاه ولی عصر رفسنجان، به مناسبت هفته پژوهش، آذر ۸۸
- ۱۳۸۹ «شعر کوتاه، از گذشته تا امروز». دانشگاه ولی عصر رفسنجان، به مناسبت هفته پژوهش، آذر ۸۹
- ۱۳۹۰ «رباعیات خیام». دانشگاه آزاد سیرجان، به مناسبت روز بزرگداشت خیام، ۵ خرداد ۹۰
- ۱۳۹۴ «خیام و رباعیاتش». دانشگاه ولی عصر رفسنجان، به مناسبت روز بزرگداشت خیام، ۷ اردیبهشت ۹۴
- ۱۳۹۴ «شعر کرمان از دیروز تا امروز». سالن همایش‌های برج میلاد تهران، به مناسبت هفته فرهنگی کرمان در تهران، ۱۷ مرداد ۹۴
- ۱۳۹۵ «نقش قافیه در شناخت رباعیات اصیل خیام». نیشابور، دانشگاه نیشابور، ۲۸ اردیبهشت ۹۵
- ۱۳۹۶ «رباعیات خواجه و جریان رباعی فارسی در قرن هشتم»، تهران، مرکز فرهنگی شهر کتاب، {از سلسله درس‌گفتارهایی درباره خواجه کرمانی}. چهارشنبه ۱۹ مهر ۱۳۹۶
- ۱۳۹۶ «جریان شناسی رباعی امروز ایران». گفتگوی تلفنی با دانشجویان رشته ادبیات فارسی دانشگاه یزد، استاد مهدی حیدری، یکشنبه ۲۳ مهر ۱۳۹۶

◆ صوتی و تصویری

- ۱۳۹۰ «آواز سه‌گانه». آلبوم ترنجستان، موسیقی مجید درخشانی، آواز مجید حسین‌خانی، تهران، مؤسسه فرهنگی هنری آوای باربد، تیراک ۵ (۱۰ دقیقه و ۴۴ ثانیه)
- ۱۳۹۰ «کلیپ گنجشک ناتمام». ساخته عباس بلوچی، بهار ۱۳۹۰، ۱۲ دقیقه